

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **H. G.**, zastúpeného advokátom JUDr. J. S., proti odporkyni **O. N.**, zastúpenej advokátom JUDr. Š. O., za účasti vedľajšieho účastníka **S.**, zastúpenej A., IČO: X., **o zaplatenie 101.822,35 € (3.067.500,- Sk) mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 9 C 32/2003, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. decembra 2009, sp.zn. 4 Co 106/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa čo do výroku, ktorým Krajský súd v Bratislave rozsudkom 9. decembra 2009, sp.zn. 4 Co 106/2009 zmenil prvostupňový rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti presahujúcej sumu 6.296,57 € a odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi ešte sumu 6.131,23 €, ako aj vo výroku, ktorým v ostatnej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, **o d m i e t a**.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 9. decembra 2009, sp.zn. 4 Co 106/2009 čo do výroku, ktorým vo zvyšku návrh zamietol, ako aj v časti o náhrade trov konania a povinnosti odporkyne zaplatiť na účet súdu súdny poplatok v sume 784,23 € a trovy konania štátu, **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 13. februára 2009, č.k. 9 C 32/2003-349 (správne č.l. 359) zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi titulom mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 17.954,59 € a náhradu trov konania 3.117,64 €, k rukám jeho právneho zástupcu, štátu nahradiť trovy konania 577,57 € a súdny poplatok 1.061 €, všetko do troch dní od jeho právoplatnosti. V časti o zaplatenie istiny 3.256,32 € konanie zastavil a vo zvyšnej časti žalobný návrh zamietol. Na základe

vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v osobe navrhovateľa ide o prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 7 ods. 1, 2 a 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (ďalej len "vyhl. č. 32/1965 Zb."). Zistené skutkové okolnosti boli preto dôvodom, aby súd prvého stupňa navrhovateľovi priznal mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia spôsobené mu úrazom dňa 10. decembra 2000 ako účastníkovi dopravnej nehody, ktorú zavinila odporkyňa porušením dopravných predpisov ako vodička a prevádzkovateľka vozidla podľa § 420 ods. 1, § 427 Občianskeho zákonníka a § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že u navrhovateľa došlo v dôsledku poškodenia zdravia týmto úrazom k vyradeniu zo života, ktorý vedie zdravý človek, jeho život sa v produktívnom veku zásadne zmenil, stratil možnosť pracovať v profesii, ktorú si vybral a ako invalidný stratil aj možnosť z dôvodu narušenia psychickej rovnováhy vybudovať si nový partnerský vzťah. Bol vylúčený z účasti sa na dovedy bežných činnostiach a aktivitách, obmedzením hybnosti do určitej miery stratil sebestačnosť a z aktívneho a spoločenského človeka sa stal introvert. Psychické útrapy, vyvolané neistotou pri dlhotrvajúcom liečení, ktoré v podstate nebolo úspešné, boli sprevádzané komplikáciami a bolesťami na hranici ľudskej únosnosti. Súd prvého stupňa tak dospel k záveru, že vzhľadom na závažnosť následkov úrazu a intenzitu utrpených bolestí je namieste odškodnenie za utrpené bolesti a za sťaženie spoločenského uplatnenia nad limit stanovený v § 7 ods. 1 a 2 a § 6 ods. 2 vyhl. č. 32/1965 Zb. Vzhľadom na utrpené bolesti a na bolestivosť vyjadrenú znalcom najvyšším stupňom, a prekonané štyri operácie a na to, že bolestivosť pretrváva a musí byť tlmená utišujúcimi liekmi, považoval za primerané zvýšenie náhrady na štvornásobok základného bodového ohodnotenia 685 bodov a navrhovateľovi titulom mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť priznal 6.821,35 € (685 bodov x 60,-Sk x 5 (základné ohodnotenie plus jeho 4 násobok). Pre závažnosť následkov úrazu na ďalší život navrhovateľa považoval za primerané mimoriadne zvýšiť odškodnenie aj za sťaženie spoločenského uplatnenia pri základnom bodovom ohodnotení na 1205 bodov v sume 2.399,92 €, podľa § 6 ods. 2 vyhl. č. 32/1965 Zb. na dvojnásobok a podľa § 7 ods. 3 tejto vyhlášky o ďalší štvornásobok, teda 14.399,52 € (1205 x 60,-Sk x 6). Súd prvého stupňa konanie v časti o zaplatenie sumy 3. 256,32 € podľa § 96 ods. 1 O.s.p. zastavil z dôvodu, že vedľajší účastník na strane odporkyne túto sumu navrhovateľovi v priebehu konania uhradil. Vo zvyšku návrh zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 3 O.s.p.

a navrhovateľovi priznal plnú náhradu trov konania potrebných na uplatňovanie jeho práv, za právne zastupovanie vo výške 2.984,86 € a za zložený preddavok na trovy znaleckého dokazovania 132,78 € (4.000,-Sk), spolu 3.117,64 €. O povinnosti odporkyne nahradiť súdu trovy konania vynaložené štátom 577,57 € (17.400,- Sk) rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p. a o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za návrh v sume 1.061,- €, rozhodol podľa § 4 ods. 2 písm. ch) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

Na odvolanie navrhovateľa v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu a na odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporkyne proti vyhovujúcej časti prevyšujúcej 6.296,57 €, Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 9. decembra 2009, sp.zn. 4 Co 106/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti presahujúcej sumu 6.296,57 € zmenil tak, že odporkyne uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi okrem tejto prisúdenej sumy ešte sumu 6.131,23 € a vo zvyšku návrh zamietol. V ostatnej zamietajúcej časti, ako aj v časti týkajúcej sa trov konania a náhrady trov konania štátu, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V časti týkajúcej sa uloženia povinnosti odporkyne zaplatiť súdny poplatok ho zmenil tak, že jej uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok v sume 784,21 €, do troch dní. Odporkyne uložil aj povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 777,40 € k rukám jeho právneho zástupcu, do troch dní. Skutkové zistenia prvostupňového súdu, že u navrhovateľa v dôsledku dopravnej nehody došlo k trvalým a výrazným zmenám zdravotného stavu vo veku 39 rokov s následkami vyplývajúcimi z poúrazového obmedzenia pohybu podľa odvolacieho súdu vychádzali z výsledkov vykonaného dokazovania a zhodne so súdom prvého stupňa mal za to, že u navrhovateľa ide o prípad hodný osobitného zreteľa. Rozdrobená zlomenina krčka pravej členkovej kosti a vyklbenie tela členkovej kosti, a najzávažnejšia z možných komplikácií zlomením členkovej kosti, ktorou je tzv. avaskulárna nekróza vzdialených úlomkov zlomeniny s trvalými následkami, spočívajúcimi v nemožnosti našľapovať na pravú dolnú končatinu a vo viklavosti členkového kĺbu pravej dolnej končatiny s trvalo nepriaznivou prognózou spôsobila, že navrhovateľ trpí trvalými bolesťami a je nútený užívať lieky na utíšenie bolesti a protizápalové lieky. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v danom prípade vzhľadom na dĺžku liečenia, ktorá nebola úspešná, prekonané operácie a najmä na to, že navrhovateľ má aj naďalej bolesti a nie je možné očakávať zlepšenie jeho zdravia, je odkázaný na užívanie utišujúcich a protizápalových liekov, znamená, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa, v ktorom môže súd odškodnenie

za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť. Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že toto zvýšenie súdom prvého stupňa na 4-násobok je primerané, čo pri ohodnotení bolesti na 763,75 bodov predstavuje sumu 183.300,- Sk (6.084,45 €), t.j. 763,75 x 60 Sk x 4. Na základe súdom prvého stupňa zisteného skutkového stavu a ním vykonaného dokazovania, považoval odvolací súd za primerané aj zvýšenie základného počtu bodov za sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa na 4-násobok i vzhľadom na vek, v ktorom úraz utrpel a ktorý zanechal trvalé následky na jeho zdraví a to ako na fyzickom, tak i duševnom, pri ktorom bolo zohľadnené zachovanie možnosti riešenia ešte výnimočnejších prípadov v budúcnosti. Mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia tak predstavuje sumu 289.200,- Sk (9.599,68 €), t.j. 1205 bodov x 60,- Sk x 4. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa pochybil pri výpočte náhrady, keď pri zvýšení odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia nevychádzal zo základného bodového ohodnotenia. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o priznaní náhrady škody zmenil tak (§ 220 O.s.p.), že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi okrem priznanej sumy 6.296,57 € ďalších 6.131,23 € a vo zvyšku návrh zamietol. Navrhovateľovi tak patrí náhrada škody spolu vo výške 15.684,13 € (náhrada za bolesť 6.084,45 € a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 9.599,68 €), nakoľko však vedľajší účastník na strane odporkyne z tejto sumy v priebehu konania uhradil navrhovateľovi 98.100,- Sk (3.256,32 € a v tejto časti bolo konanie zastavené), uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu škody vo výške 12.427,81 €, ktorá zostala ku dňu rozhodovania z vypočítanej náhrady škody 15.684,13 € neuhradená (15.684,13 € - uhradených 3.256,32 €). Keďže v sume 6.296,57 € rozsudok súdu prvého stupňa nebol napadnutý odvolaním, odvolací súd po preskúmaní zvyšnej vyhovujúcej časti rozhodol, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi ešte sumu 6.131,23 € a vo zvyšnej vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh zamietol, pretože v tejto časti nebol dôvodný. Uvádzané závery k zvýšeniu náhrady podľa ustanovenia § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. odvolací súd rovnako uplatnil aj pri posudzovaní odvolania navrhovateľa, ktorý sa týmto domáhal priznania uplatnenej náhrady škody v celom rozsahu. Potom, čo sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že zvýšenie odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia nad sumu stanovenú bodovým ohodnotením v znaleckých posudkoch zaobstaraných v konaní na 4-násobok, je primerané a zodpovedá zisteným okolnostiam, odvolaniu navrhovateľa nevyhovelo a potvrdil zamietnutie ním napadnutej zvyšnej časti žalobného návrhu súdom prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne. Vzhľadom na čiastočnú zmenu

rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd zmenil výrok napadnutého rozsudku v časti, ktorou prvostupňový súd uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh na začatie konania vo výške 1.061 €. Odvolací súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov vychádzajúc zo sumy, v ktorej bol návrh dôvodný (zo sumy 15.684,13 €) a zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že odporkyňi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh na začatie konania vo výške 784,21 €. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľovi priznal právo na náhradu za tri úkony právnej služby (odvolanie, písomné vyjadrenie k odvolaniu vedľajšieho účastníka a účasť na odvolacom pojednávaní dňa 9. decembra 2009) po 210,81 €, zo sumy priznanej v odvolacom konaní 6.131,23 €, spolu s tromi režijnými paušálmi po 6,95 € a DPH vo výške 19%, teda spolu 777,40 €. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa aj v súvisiacich výrokoch o trovách konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie navrhovateľ, ktoré odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), žiadal ho zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Nesprávne právne posúdenie veci spočíva v ustálení násobku primeraného zvýšenia odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, resp. vo výklade hmotnoprávnych ustanovení, z ktorého súdy oboch stupňov pri svojom rozhodovaní vychádzali. Súdy nižších stupňov nedostatočne vyhodnotili skutočnosti podmieňujúce rozhodovanie o primeranom zvýšení odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Poukázal na to, že súdy pri svojom rozhodovaní nezohľadnili jeho psychické traumy súvisiace so zranením, liečením a súčasným zdravotným stavom, podmieňujúcim jeho indispozície v bežnom živote, ako ani skutočnosť v priebehu konania nesporne preukázanú, že sa počas nehodového deja „obetoval“, aby zachránil život a zdravie odporkyňi. Navrhovateľ mal za to, že odporkyňa by mala recipročne znášať jeho ujmu tak, že bude jeho indispozíciu kompenzovať finančne v takej miere, aby mohol viesť dôstojný život, z ktorého bol nesporne vyradený. Navrhovateľ sa stotožnil s výpočtom náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia vykonaným súdom prvého stupňa (4-násobok), a odvolací súd tým, že výšku náhrady krátil o plnenie vyplatené navrhovateľovi v základnom odškodnení, mu síce priznal štvornásobok základného bodového ohodnotenia, ale rozhodol o plnení na úrovni trojnásobku.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhovateľa uviedla, že ho navrhuje zamietnuť z dôvodu, že oba sudy v podstate návrhu navrhovateľa vyhoveľi, pričom právo rozhodnúť o primeranom zvýšení odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb., je výlučne v kompetencii súdu. Uviedla, že v dovolacom konaní nie je možné preskúmať hodnotenie dôkazov vykonaného súdom prvého stupňa, ako ani odvolacím súdom, ako to v dovolaní uviedol navrhovateľ, domnievajúci sa, že oba sudy nižších stupňov nedostatočne vyhodnotili skutočnosti podmienajúce rozhodovanie o primeranom zvýšení odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia.

Vedľajší účastník na strane odporkyne vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľa navrhol rozsudok odvolacieho súdu potvrdiť z dôvodu jeho vecnej správnosti. Uviedol, že dovolanie navrhovateľa je nedôvodné, nakoľko zmeňujúcim rozsudkom odvolacieho súdu boli nároky navrhovateľa na mimoriadne odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia plne vysporiadané. Odvolací súd správne od ním ustálenej výšky náhrady škody odpočítal už raz poskytnuté plnenie vedľajším účastníkom, ktoré nedopatrením súd prvého stupňa pri určení celkovej výšky plnenia neodrátal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa je z časti dôvodné.

I keď rozsudok odvolacieho súdu, ktorý navrhovateľ napadol dovolaním, obsahuje viacero výrokov, dovolateľ nekonkretizoval, ktorý z nich napadol – rozsudok odvolacieho súdu napadol ako celok a ako celok ho žiadal aj zrušiť. Dovolací súd preto vychádzal z toho, že rozsudok odvolacieho súdu je napadnutý vo všetkých jeho výrokoch; a preto otázku prípustnosti dovolania, smerujúceho proti jednotlivým výrokom, musel riešiť samostatne.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd vo veci samej rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Ak dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je prípustné len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Napokon dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného vo veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Z porovnania rozsudkov súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd, i keď vo výroku svojho rozhodnutia uviedol, že mení rozsudok súdu prvého stupňa, v skutočnosti ho v časti týkajúcej sa odškodnenia v sume 6.131,23 € potvrdil a zmenil ho iba v časti týkajúcej sa náhrady v rozsahu nad sumu 12.427,80 € (6.131,23 € + 6.296,57 €) tak, že návrh zamietol. Rozsudok súdu prvého stupňa totiž v časti sumy 6.296,57 € odvolaním napadnutý nebol (navrhovateľ podal odvolanie do zamietajúcej časti rozsudku súdu prvého stupňa a vedľajší účastník na strane odporkyne do vyhovujúcej časti prevyšujúcej sumu 6.296,57 €), v tejto časti nadobudol právoplatnosť a preto odvolaciemu prieskumu táto časť priznanej istiny už nepodliehala.

Ak teda navrhovateľ napadol dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu v celosti, t.j. aj v časti sumy, ktorá odvolaciemu prieskumu podliehať nemohla, nakoľko v tejto časti prvostupňový rozsudok nadobudol právoplatnosť (suma 6.296,57 €), dovolanie v tejto časti nie je subjektívne prípustné, a preto bolo dovolacím súdom v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietnuté.

Dovolanie navrhovateľa smeruje aj proti rozsudku odvolacieho súdu v časti, ktorou bola odporkyni uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 6.131,23 €, teda proti takej časti rozhodnutia, ktorou bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa v skutočnosti potvrdené. Dovolanie navrhovateľa v tejto časti nie je subjektívne prípustné, keďže právo na podanie dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nemá totiž ten účastník, ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý na svojich právach (R 40/1993). Riadiac sa právnou úpravou

dovolacieho konania sa dovolací súd už nezaoberal vecnou správnosťou tejto napadnutej časti rozsudku odvolacieho súdu.

Prípustnosť dovolania navrhovateľa v časti smerujúcej proti výroku, ktorým odvolací súd zmenil výrok rozsudku súdu prvého stupňa tak, že vo zvyšku návrh zamietol, vyplýva z § 238 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že z hľadiska prípustnosti dovolania možno za zmenu rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa o predmete sporu a nahrádza ho svojím iným rozhodnutím o veci samej. V porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie vo veci samej (R 12/1994).

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným

sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Žiadna z týchto vád nebola v dovolaní namietaná a ani nevyšla najavo v dovolacom konaní.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Z ustanovenia § 220 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa, bez toho, aby vo veci zopakoval alebo doplnil dokazovanie.

Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k záveru o zmene rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej časti (§ 220 O.s.p), dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 9. decembra 2009, na ktorom bolo aj meritorne rozhodnuté, totiž vyplýva, že krajský súd na tomto pojednávaní žiadne dokazovanie, ktoré by mohlo byť podkladom pre zmenu prvostupňového rozsudku, nevykonal. Za čiastočné zopakovanie dokazovania nie je možné považovať ani stručný prednes navrhovateľa a jeho poukaz na lekársku správu úrazového chirurga MUDr. P. Š. a správu z chirurgického vyšetrenia, ktorými však odvolací súd nevykonal dôkaz v zmysle § 129 O.s.p. Bez toho, aby odvolací súd v odvolacom konaní zopakoval alebo doplnil dokazovanie k skutočnostiam, ktoré prehodnotil v odôvodnení svojho rozhodnutia, ponechal na odvolacom pojednávaní len priestor na prednesy ich právnych zástupcov, ktorí sa však k priebehu skutočnosti, rozhodujúcich pre záver o zmene prvostupňového rozsudku ani nevyjadrili, keď, ako z obsahu zápisnice vyplýva, iba stručne zhrnuli svoje odvolacie návrhy. I keď odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že vec prejednal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. na pojednávaní podľa § 214 ods. 1 písm. a) O.s.p. (je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie) po čiastočnom zopakovaní dokazovania výsluchom „navrhovateľa...“, uvedená skutočnosť, t.j. že by išlo o výsluch účastníka konania ako dôkaz v zmysle § 131 O.s.p. zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 9. decembra 2009, nevyplýva. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že podľa ustálenej súdnej praxe je potrebné rozlišovať medzi dôkazom, ktorým je len výsluch účastníka v zmysle § 131 O.s.p. a prednesom účastníka konania v prejednávanej veci.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že podanie správy predsedom senátu alebo povereným členom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z ustanovenia § 215 O.s.p., nie je zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasledujúcich O.s.p.

Odvolací súd si tak nežadovávajúci rovnocenný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolateľom napadnutý rozsudok nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia odvolacieho súdu, vyplývajúce zo spisu, nedávajú (vzhlľadom na už spomenutú tzv. inú vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad.

Dovolací súd však považuje k otázke primeranosti náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia za potrebné uviesť, že náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sú dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví, i keď sú vo vyhláške č. 32/1965 Zb., ktorú treba na daný prípad aplikovať, upravené spoločne. Táto vyhláška upravuje zvlášť podmienky, za ktorých sa poskytuje odškodnenie za bolesť, a zvlášť podmienky pre odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Aj zvýšenie odškodnenia u oboch nárokov treba posudzovať osobitne (viď tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 117/2000). Súdmi oboch nižších stupňov dospeli v konaní k zhodnému názoru, že v prejednávanej veci sú dané dôvody pre mimoriadne zvýšenie tak náhrady za bolesť, ako aj náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (obsah spisu svedčí o tom, že ich zhodný názor o splnení podmienok pre aplikáciu § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. je správny).

Tak, ako odškodnenie za bolesť musí byť primerané povahe poškodenia na zdraví a priebehu liečenia (§ 2 ods. 1, veta druhá, vyhlášky č. 32/1965 Zb.), musí byť aj odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti. Úvaha súdu o „primeranosti“ zvýšenia nie je neobmedzená, lebo vyhláška č. 32/1965 Zb. tým, že rámcovo stanovila predpoklady pre vznik nároku na základné odškodnenie a pre vznik nároku na jeho mimoriadne zvýšenie, určila zároveň hľadiská, na ktoré treba vziať zreteľ a ktoré v ich vzájomnej nadväznosti a kombinácií usmerňujú úvahu súdu o miere „primeranosti“ zvýšenia vo výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa. V prejednávannej veci súdy odlišne vyjadrili mieru primeranosti zvýšenia odškodnenia.

Ak odvolací súd mení súdom prvého stupňa priznanú výšku odškodnenia za bolesť alebo za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu, že za „primeranú“ považuje náhradu inú (nižšiu alebo vyššiu), musí v odôvodnení zmeňujúceho rozhodnutia vysvetliť dôvod potreby zmeny náhľadu na „primeranosť“. To znamená, že musí poukázať na určité konkrétne skutkové alebo právne významné okolnosti a s poukazom na ne vysvetliť, prečo a z akých dôvodov dospel k názoru, že „primeranou“ nie je náhrada, ktorú určil súd prvého stupňa, ale náhrada iná (nižšia alebo vyššia). Keďže odvolací súd pri zmene rozhodnutia (§ 220 O.s.p.) v dôsledku zmeny náhľadu na „primeranosť“ priznanej náhrady škody svojím rozhodnutím nahradzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa, musí jeho rozhodnutie aj v tomto smere obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie zahŕňajúce výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Len také rozhodnutie možno označiť za preskúmateľné (§ 157 ods. 2 a 3 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.).

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v plnom rozsahu preskúmateľný nie je, lebo neobsahuje postačujúce vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odvolací súd dospel v porovnaní so súdom prvého stupňa k odlišným záverom v otázke, aký násobok základného bodového ohodnotenia vyjadruje „primeranosť“ náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia. Za zmätočné je nutné považovať odôvodnenie napadnutého rozsudku najmä v časti, v ktorej odvolací súd uvádza, z akého základného bodového ohodnotenia pri výpočte mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť vychádzal. Zo spisu totiž vyplýva, že odvolací súd pri odškodňovaní navrhovateľom vytrpenej bolesti s poukazom na rovnaké zistenia považoval

4-násobné zvýšenie základného bodového ohodnotenia bolesti súdom prvého stupňa za primerané (primerane vysoké), považujúc za správne, že súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z bodového ohodnotenia vykonaného znaleckým posudkom vypracovaným súdnym znalcom MUDr. M. V., ktorý bolesť navrhovateľa ustálil na 763,75 bodov. Z rozsudku súdu prvého stupňa však vyplýva, že tento pri mimoriadnom zvýšení náhrady za bolesť navrhovateľa vychádzal z bodového ohodnotenia 685 bodov (čo napokon konštatuje odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku na strane 2), keď navrhovateľovi titulom mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť priznal sumu 6.821,35 €, ktorá predstavuje 4-násobné mimoriadne zvýšenie základného bodového ohodnotenia. V rozpore s uvedeným však odvolací súd v ďalšej časti odôvodnenia svojho rozsudku konštatuje, že súd prvého stupňa pri výpočte náhrady pochybil, keď pri zvýšení odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia nevychádzal zo základného bodového ohodnotenia. Odvolací súd pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľa vychádzal z tých istých skutkových okolností, na ktoré vzal zreteľ už súd prvého stupňa, avšak na rozdiel od prvostupňového súdu dospel k záveru, že navrhovateľov nárok uplatnený titulom sťaženia spoločenského uplatnenia je primerané mimoriadne zvýšiť na 4-násobok pri základnom bodovom ohodnotení tejto zložky 1205 bodmi a pri hodnote 60,- Sk za jeden bod, t.j. suma 9.599,68 € (1205 bodov x 60,- Sk x 4). Pokiaľ odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa považoval 4-násobné zvýšenie základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia za primerané vysoké a naopak, za neprimerané pravdepodobne považoval zvýšenie základného počtu bodov zisteného lekárom na dvojnásobok, ako to bolo v prejednáwanej veci, mal v odôvodnení náležite vysvetliť konkrétne dôvody, so zreteľom na ktoré dospel k záveru o potrebe zmeniť náhľad na „primeranosť“ náhrady. Odvolací súd však len konštatoval, že za primerané považoval 4-násobné zvýšenie základného bodového ohodnotenia.

Bez bližšieho vymedzenia konkrétnych dôvodov, pre ktoré odvolací súd znížil násobok základného bodového ohodnotenia priznaného navrhovateľovi súdom prvého stupňa pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia, nemal Najvyšší súd Slovenskej republiky možnosť posúdiť opodstatnenosť a dôvodnosť zmeny prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom v napadnutej časti (a teda ani preskúmať, či napadnutý rozsudok spočíva na správnom alebo nesprávnom právnom posúdení veci).

Dovolací súd vzhľadom na to dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom bolo v tejto časti postihnuté tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

(§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Na vadu tejto povahy musel vziať dovolací súd zreteľ (§ 242 ods. 1 O.s.p.), i keď nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania.

Dovolanie navrhovateľa smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu v časti výroku, ktorým odvolací súd v ostatnej zamietajúcej časti, ako aj v časti týkajúcej sa trov konania náhrady a náhrady trov štátu, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Z uvedeného vyplýva, že dovolaním navrhovateľa nie je napadnutá zmeňujúca časť výroku rozsudku odvolacieho súdu, ale taká jeho potvrdzujúca časť, vo výroku ktorej odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nej je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie navrhovateľa nie je v ostanej zamietajúcej časti, ktorou bol prvostupňový rozsudok odvolacím súdom potvrdený, podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie navrhovateľa by bolo prípustné iba vtedy, ak by konanie, v ktorom bol napadnutý rozsudok vydaný, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Uvedené ustanovenie totiž ustanovuje, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak konanie súdu, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané, je postihnuté niektorou z väd uvedených v predmetnom ustanovení. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie

prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p.

Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Navrhovateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania navrhovateľa v tejto (potvrdzujúcej) časti nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky výroky rozsudku odvolacieho súdu, ktoré boli napadnuté procesne prípustnou časťou dovolania, zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. (spolu s nimi zrušil aj súvisiace výroky o povinnosti odporkyne zaplatiť súdny poplatok a trovy konania štátu, ako aj výrok o náhrade trov konania medzi účastníkmi konania navzájom) a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. marca 2011

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová